

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

Διευθύντης: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1943

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΣΤΑΔΙΟΥ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΣΤΙΑ
1943

ΤΑ ΑΚΗΛΙΔΩΤΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ *

ΠΩΣ ΖΩΓΡΑΦΙΖΕΙ Ο ΕΥΛΑΒΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ ΤΟΝ ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΟΡΑ

Τρεις φορές έως τώρα αξιώθηκα κ' ἐγὼ νὰ ζωγραφίσω τὸν Παντοκράτορα.

Ὁ ἄνθρωπος ποῦναι ἀνεβασμένος στὸν τροῦλλο, σὰ νὰ βρίσκεται μέσα σ' ἕνα κουβούκλι στεγνὸ, ποῦ στέκεται κρεμασμένο στὸν ἀγέρα μετέωρο, καὶ βλέπει ἀπὸ κάτω του τὴν ἑκκλησιά καὶ τοὺς ἀνθρώπους ποῦ προσκυνᾶνε, κι' ἀπὸ τὰ στενὰ παράθυρα τὰ βουνά, τὰ χωράφια, τὰ σπίτια, διχῶς νὰ τὸν βλέπει κανένας.

Ὁ στενόχωρος ὁ τόπος, ποῦ γίνεται πιὸ στενότερος ἀπὸ τὸ πλῆθος τὰ τσουκάλια μὲ τὰ χρώματα, ἀπὸ τὰ κοντύλια του κι' ἀπὸ τὰλλα τὰ ἐργαλεῖα του, τὸν βιάζει νὰ δουλεύει σκυφτός ἢ ἀνάσκελος, χωρὶς νὰ μπορεῖ ν' ἀναπάψει τὰ ποδάρια του καὶ τὸ κορμί του.

Ἡ σκαλωσιά ἔχει ἕνα πάτωμα στὸ θεμέλιο τοῦ τροῦλλου, κι' ἀπάνου σ' αὐτὸ εἶναι στεριωμένο ἕνα στενότερο πατάρι, π' ἀφήνει λιγοστὸ μέρος ὀλόγυρά του σὲ τόσο ὕψος κατὰ τὸ καύκαλο τοῦ τροῦλλου, ὥστε νὰ μὴ μπορεῖ κανένας νὰ δουλέψει μῆτε ὀρθίος, μῆτε καθιστός, γιατί ἂν θελήσει νὰ σταθεῖ ὀρθίος, χτυπᾶ τὴν κεφαλὴ του στὸ θόλο, κι' ἂν θελήσει πάλι νὰ δουλέψει καθιστός, δὲ φτάνει τὸ χέρι του ν' ἀγγίξει μὲ τὸ κοντύλι του τὸν τοῖχο. Εἶναι λοιπὸν στενευμένος νὰ δουλεύει ὀρθίος, μὲ τὰ πόδια διπλωμένα στὰ γόνατα, σὲ στάση πολὺ κουραστική. Γιὰ νὰ βολευτεῖ τούτη ἢ ἀναποδιά, βάζει κανένας ἕνα ἀψηλὸ σκαμνὶ ἀπάνου στὸ πατάρι, γιὰ νὰ κάθεται ὁ ζωγράφος ὅποτε εὐκολύνεται.

Κατὰ πρῶτο, καρφώνει ἕνα σπάγγο τεντωμένον ἀνάμεσα στὰ δυὸ παράθυρα τοῦ τροῦλλου, ποῦ βλέπουνε τὸνα κατὰ τὴν ἀνατολὴ καὶ τᾶλλο κατὰ τὸ βασιλεμα τοῦ ἡλίου, κ' ἕτερο ἕνα ράμα τεντωμένο ἀνάμεσα στὸ βορεινὸ καὶ στὸ νοτινὸ παράθυρι, σταυρωτὰ τὸνα μὲ τᾶλλο. Ὑστερα παίρνει τὴν στάθμη καὶ σταθμίζεις, βάζοντας τὸ χέρι σου ποῦ τὴν κρατᾶ στὴν κορυφὴ τοῦ θόλου, ὡς ποῦ νὰ πέσει τὸ βαρίδι ἀπάνου στὴ σταύρωση. Ἔτσι βρίσκεις τὸν ἀφαλὸ τοῦ τροῦλλου καὶ τὸν σημάδεύεις μ' ἕνα σταυρὸ. Ἰσα ἴσα ἀπάνου ἀπὸ τούτον τὸν ἀφαλὸ, τὸν λεγόμενο

καὶ κλειδί, βρίσκεται ὁ μπρούζινος σταυρός, στὴν κορυφὴ τῆς ἑκκλησίας, ἀπέξω στὸν ἀγέρα. Ὑστερα χαράζεις τὸν κύκλο τοῦ Παντοκράτορος, λογαριάζοντας νὰ φτάνει ὁ γύρος στὴ μισὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὸν ἀφαλὸ ὡς τὴν κορυφὴ τῶν παραθυριῶν. Ἀνάμεσα στοὺς δυὸ γύρους εἶναι ἡ ζώνη ποῦ θὰ ζωγραφιστοῦνε οἱ Ἀρχάγγελοι κ' οἱ ἄλλες οὐράνιες Δυνάμεις.

Κατόπι τραβᾶς μιά γραμμὴ ποῦ πάει ἀπὸ τ' ἀνατολικὸ - στὸ δυτικὸ παράθυρι περνώντας ἀπὸ τὸν ἀφαλὸ τοῦ τροῦλλου, κι' αὐτὴ ἡ γραμμὴ εἶναι ὁ ἀξονας. Τραβᾶς καὶ μίαν ἄλλη, σταυρωτὰ, ἀπὸ βοριᾶ σὲ νότο.

Πιάνοντας νὰ σχεδιάσεις τὸν Παντοκράτορα, νᾶχεις στὸ νοῦ σου πῶς ἡ σφαγὴ τοῦ λαιμοῦ Του πρέπει νὰ πέσει ἀπάνου στὸν ἀφαλὸ τοῦ τροῦλλου, ὥστε ἡ κεφαλὴ νὰ πιάσει ἕνα μέρος μικρότερο παρά τὸ στῆθος, ἀφήνοντας καὶ χάρη γιὰ τὸ στεφάνι.

Ἀπ' ὄλες τις εἰκόνας τῆς Ἐκκλησίας, δυὸ εἶναι οἱ πλέον δύσκολες νὰ ἱστορηθοῦνε, ὁ Παντοκράτορας κ' ἡ Πλατυτέρα, ἐπειδὴς ὁ τόπος ποῦ ζωγραφίζονται εἶναι κούφιος, ὁ τροῦλλος κ' ἡ κόγχη, ἡ λεγόμενη ἀχιβάδα. Εἶναι δὲ καὶ τὰ μεγαλύτερα πρόσωπα, καὶ χρειάζεται γνώση καὶ πείρα γιὰ νὰ παρασταθοῦνε μὲ τις κανονικὲς ἀναλογίες. Γιὰ αὐτὸ τὸ κούφωμα παραμορφώνει τὰ μέτρα τῆς εἰκόνας στὸ μάτι ποῦ τὴ βλέπει ἀπὸ κάτω, ἄλλα σχήματα κονταίνοντας κι ἄλλα μακραίνοντας. Τὸ λοιπὸν πρέπει ὁ ζωγράφος πολλὰ μέρη νὰ τὰ μακραίνει καὶ νὰ τὰ λιγνεύει ἀνάλογα, κι' ἄλλα νὰ τὰ πλαταίνει, γιὰ νὰ τὰ φέρει στὰ σωστὰ μέτρα, ξεγελώνοντας ἐπιτήδεια τὸ μάτι ποῦ τὰ βλέπει ἀπὸ κάτω. Γιὰτὶ ἀλλέως ἡ Πλατυτέρα θὰ φαίνεται πλατυπρόσωπη, τὸ στῆθος τῆς πιὸ ψηλὸ ἀπὸ τὸ μέτρο, τὰ πόδια τῆς κοντὰ, καθὼς καὶ τὰ κορμιὰ τῶν Ἀγγέλων ποῦ τὴν προσκυνᾶνε.

Σχεδιάζοντας τὸν Παντοκράτορα, πρέπει νᾶχεις στὸ νοῦ σου ὅτι τὸ μέτωπο κ' ἡ κορυφὴ Του πλαταίνουνε, ἰδωμένα ἀπὸ τὴ μέση τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὤμοι του θὰ στενεύουνε καὶ θὰ πλαταίνουνε ἀναλόγως ἀπὸ ποιο μέρος τὸν βλέπεις, τὰ χέρια θὰ φαίνονται στενότερα, γιατί εἶναι ζωγρά-

(*) Βλ. τεύχος 390.

φισμένα ἀπάνου στο γύρισμα τοῦ τροῦλλου, καὶ σύμφωνα μ' αὐτὰ νὰ κανονίσῃς μὲ λεπτὴ γνώση, ὥστε νὰ τὰ φέρῃς στὰ κανονικὰ μέτρα μὲ τὴν τέχνη σου.

Εἶναι ἓνα πρᾶγμα παράξενο κ' ἰδιότροπο, πῶς ὁ τροῦλλος εἶναι ἓνα τόσο ἐξωτικό ἐφεύρημα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ὥστε νὰ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι σταθερὸ καὶ μόνιμο, ὅπως ἡ σκεπητὴ στὰ ἄλλα κτίρια, παρὰ ἓνας θόλος κινούμενος μαζὶ μὲ τὸ μάτι πού μετατοπίζεται ἀπὸ κάτω του, ὁμοίως μὲ τὸν οὐρανὸ, μέσα στὸν ὁποῖο γυρίζουμε τὰ ἀστρά. Σὲ τρόπον ὥστε ὁ Παντοκράτορας καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρόσωπα ποῦνε ζωγραφισμένα μέσα του, ν' ἀλλάζουνε στάση καὶ κίνηση σὰ ζωντανά.

Ὅταν βλέπει κανένας τὸν Παντοκράτορα, μπαίνοντας ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς Ἐκκλησιᾶς, φαίνεται μικρομέτωπος, μὲ τοὺς ὤμους στενοὺς, μὲ τὶς παλάμες τῶν χερῶν πλατύτερες ἀπὸ τὸ μέτρο· κι' ὅταν τὸν βλέπει ἀπὸ τὸ εἰκονοστάσιο, οἱ πλάτες του ἀνοίγουνε, τὰ χέρια του ἀνασηκώνονται, οἱ παλάμες στενεύουνε, τὸ μέτωπο μὲ τὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλιοῦ τρανεύει, καὶ τὸ βλέμμα του γίνεται πιὸ διαπεραστικὸ κι' ἀγριώτερο. Βλέποντάς τον ἀπὸ τὰ πλάγια, ὁ ὦμος, πού εἶναι πρὸς αὐτὸ τὸ μέρος, χαμηλώνει, κι' ὁ ἄλλος ὑψώνεται μαζὶ μὲ τὸ χέρι, ἐνῶ ἡ κεφαλὴ σὰ νὰ γυρίζει ὀλοζώντανη κατὰ σένα.

Μ' ἓνα λόγο, σ' ὁποῖο μέρος καὶ νὰ σταθεῖς, δὲ σὲ χάνει ἀπὸ τὸ μάτι του, σὰ νὰ παίζουμε τὰ μαυράδια τῶν ματιῶν του, σὰ νὰ συνοφρῶνεται τὸ μέτωπο ἢ σὰ νὰ γαληνεύει, σὰ νὰ ἀργοκινιῶνται οἱ ὦμοι καὶ τὰ χέρια μ' ἓναν τρόπο μυστηριώδη, ὅπως γίνεται μὲ κάποια μεγάλα σύννεφα πού φαίνονται πῶς ἀλλάζουνε σιγά-σιγά σχέδιο, ἐνῶ συνάμα στέκονται δίχως νὰ σαλεύουνε ὀλότελα.

Παιδεύεται λοιπὸν ὁ ζωγράφος ἀπὸ τοῦτες τὶς τεχνικὲς δυσκολίες κι' ἀπὸ τὴν κακοπάθεια τοῦ κορμιοῦ, ὄντας σάν τὸν ἀσκητὴ μέσα στὸ σκληρὸ κελλί του, ἢ καλύτερα σὰ στυλίτης πού ἀγωνίζεται ἀπάνω σὲ μιὰ κολόννα, ὑπομένοντας τὸ κρῦο καὶ τὴ ζέστη. Γιατί, ἂν λάχει νάναι χεϊμώνας τὸν καιρὸ πού δουλεύει, τὸν τυραννεῖ ἡ παγωνιά, τόσο πού δὲ μποροῦνε τὰ δαχτυλά του νὰ σφίξουνε τὸ κοντύλι, ἐπειδὴ τὸν δέρνουνε ὄλοι οἱ ἀνεμοὶ πού βογκᾶνε ἀγριώτατα γύρω ἀπὸ τὸν ἀψηλὸ πύργο. Κι' ὅταν τύχει πάλι καλοκαίρι, βασανίζεται ἀπὸ τὴ λαύρα, γιατί κεῖνο τὸ κουβούκλι εἶναι σάν καμίνι, φλεγόμενο ἀπὸ τὸν ἥλιο πού τὸ κονταρίζει κατακέφαλα, τόσο πού πυρώνει ὁ θόλος σὰ νάναι ἀπὸ χάλκωμα.

Γιατί πρέπει νὰ γνωρίζεις πῶς, γιὰ νὰ φιλοδουλέψῃς τὸ κεφάλι καὶ τὰ ροῦχα, εἶναι στενεμένος νὰ δουλεύει ἀνάσκελος, πρόσωπο μὲ πρόσωπο μὲ τὸν Παντοκράτορα, ξαπλωμένος ἀπάνου στὸ πατάρι,

πολλὲς φορές γυμνός, πνιγμένος στὸν ἰδρῶτα πού τρέχει ἀπὸ τὰ μαλλιά του μέσα στὰ μάτια του.

Σημείωσε δὲ πῶς μ' ὄλο πῶχει ἀνοιχτὰ τάντικρυνὰ παράθυρα, ἰδροκοπᾶ σάν κανάτι ἀπὸ τὴ στάση τοῦ κορμιοῦ, καὶ τὸ ρέμα πού κάνει ὁ ἀγέρας τὸν τρυπᾶ σὰ μαχαίρι. Πολλὲς φορές σκεβρώσανε τὰ χέρια μου κ' οἱ πλάτες, ἀλλὰ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἔβγαίνα πάντα πιὸ δυνατὸς σάν τελειῶνα τὴν ἀγία τούτη ἐργασία.

Βάλε καὶ τὸ χρῶμα πού στάζει πολλὲς φορές ἀπὸ τὸ κοντύλι μέσα στὰ μάτια του, καὶ πού τρέχει ἀπάνου στὸ κοντύλι πού δουλεύει ὀρθιο, κατεβαίνοντας στὸ χέρι, τὸ ὁποῖο μουδιάζει, κι' ὀλοένα τὸ διπλώνει ἀπάνου στὸ στήθος του νὰ ξεκουραστεῖ. Πρόσθεσε καὶ τὴ βαρειά μυρουδιά πού βγάζουνε τὰ χρώματα καὶ τὰ μίγματα, καὶ θὰ καταλάβεις ἀμυδρὰ πόσο κοπιαστικὴ εἶναι τούτη ἡ ἐργασία.

Γιὰ νὰ βουτήξῃς τὸ κοντύλι στὴ βαφή καὶ νὰ κανονίσῃς τὸ χρῶμα, πρέπει κάθε φορὰ ν' ἀνασηκώνεται καὶ νὰ ξαναπλαγιάζει, ἐξὸν ἂν ἔχει κανένα μαστορόπουλο νὰ τὸν βοηθᾷ. Βάλε ἀκόμα καὶ τοῦτο, ὅτι πρέπει νάχει στὸ νοῦ του πῶς θὰ φαίνεται ἡ ζωγραφικὴ ἀπὸ κάτω κι' ὄχι ἀπὸ κοντὰ, ἐπειδὴς ἀπὸ μακρὰ σβύνουνε τὰ ψιλοκαθέκαστα καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃς νὰ δουλεύει ἀπλά καὶ σωστὰ αὐτὲς τὶς μεγαλογραφίες.

Καὶ μῦθα ταῦτα, πόση ἀγαλλίαση καὶ εὐφροσύνη νοιώθει τοῦτος ὁ τυραννισμένος ζωγράφος, σάν καὶ κείνη πού γαλήνευε τὴ ψυχὴ τῶν ἀγίων ἀσκητῶν καὶ πού τὴ λέγανε *χαρμολύπη!*

Τὸ ἔργο του γίνεται σὰ θυσία, μὲ κόπο καὶ μὲ κακοπάθεια τῆς σαρκός: «ὅτι τοῦτο τοῦ πνεύματος θέλημα, ἐν οἷς κατοικεῖ, μὴ τῆ ὀκνηρίᾳ ἐνεθίζειν αὐτούς, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀνάπαυσιν ζητεῖν προτρέπεται αὐτούς, ἀλλὰ μᾶλλον τῆ ἐργασίᾳ καὶ ταῖς περισσαῖς ἐκδοῦναι ἑαυτούς θλίψει· καὶ ἐν τοῖς πειρασμοῖς κρατύνει αὐτούς καὶ τῆ σοφίᾳ προσεγγίσει ποιεῖ· τοῦτο τὸ θέλημα τοῦ πνεύματος, ἵνα ἐν κόποις γίνωνται οἱ ἀγαπητοὶ αὐτοῦ».

Σηκώνεται ὀρθρου βαθέος ἀπὸ τὸν ὕπνο του, ὅπως οἱ Μυροφόρες κι' ὁ Ἡσαΐας, κι' ἀνεβαίνει στὴ σκαλωσιά ψέλνοντας «Ὀρθρίσομεν ὀρθρου βαθέος καὶ ἀντὶ μύρου τὸν ὕμνον προσοίσομεν τῷ Δεσπότῃ, καὶ Χριστὸν ὀψόμεθα δικαιοσύνης ἡλιον, πᾶσι ζωὴν ἀνατέλλοντα».

Κάθεται στὸ σκαμνὶ του καὶ πιάνει τὴ δουλειὰ του. Ποιὸς θρόνος καὶ ποιά πρωτοκαθεδρία εἶναι ὁμοία μὲ τὸ σκαμνὶ του; Δρόσος στάζει ἀπὸ τὰ δέντρα. Τὰ πουλιά κελαιδοῦνε ἀπὸ πάνω του, στὰ κεραμύδια καὶ στὰ παράθυρα.

Μετὰ φόβου καὶ τρόμου ζωγραφίζει, γιατί ζωγραφίζει τὸν Ποιητὴ τοῦ Κόσμου. Ἐκεῖ πού δουλεύει, συλλογίζεται πόσες γενεές

θὰ προσκυνήσουνε τὸ ἔργο τῶν χειρῶν του. Τοῦτα τὰ χρώματα θὰ στέκονται στὸν αἰῶνα, ἐνῶ ἐμεῖς θὰ φύγουμε, τὸ χέρι πού ζωγραφίζει θὰ γυρίσει στὴ γῆ.

Τὸ ἔσπερας παύει τὴν ἐργασία του μετὰ τὸ βασίλειμα καὶ κατεβαίνει ἀπὸ τὴ σκαλωσιά κάνοντας τὸ σταυρὸ του.

Εἰρήνη σκεπάζει τὴν καρδιά του. Ἡ μακάρια κούραση, πού καταλαβαίνει στὸ σῶμα του, εἶναι σὰν τὸ οὐράνιο ψωμί πού θρέφει τοὺς πιστοὺς.

Ἀπὸ κάτω γυρίζει κατὰ τὸ θόλο καὶ κυττάζει τὸν Παντοκράτορα, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ

σανίδια τῆς σκαλωσιάς. Ἡ καρδιά του ἀνάβει ἀπὸ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὸ μεγάλο ἀξίωμα πού πήρε, ἀφοῦ τὸ χέρι του ἀποτύπωσε τὸν Πλαστοουργό του. Ἀντὶς νὰ περηφανευτεῖ, ταπεινώνεται γιὰ τὸ τέλειο δῶρημα π' ἀξιώθηκε ἀνωθεν.

Σηκώνει τὰ χέρια του καὶ δέεται στὸ δικό του τὸ ἔργο, σὲ Κεῖνον πού ζωγράφισε τὸ κοντόλι του. Αὐτὸς εἶπε: «Μάθετε, ὄχι ἀπ' ἄγγελου, ὄχι ἀπὸ ἀνθρώπου, ὄχι ἀπὸ βιβλίου, ἀλλὰ ἀπὸ Μένου». «Μάθετε, οὐκ ἀπ' ἀγγέλου, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπου, οὐκ ἀπὸ δέλτου, ἀλλ' ἀπ' Ἐμοῦ».

ΑΝΕΤΕΙΛΕ ΤΟ ΕΑΡ

Ἄς καθήσουμε σὲ τοῦτο τ' ἀρχαῖο μάρμαρο πού κείτεται ἔξω ἀπὸ τὸ ρημοκλήσι. Μέσα στὸν ἔρημον αὐλόγυρο πρασινίζουνε ταπεινά χαμόκλαδα.

Ὡ ἔαρ ἀγιασμένο! Ἀπὸ χτές ὡς τὰ σήμερα πρόφτασες καὶ στόλισες μὲ ἀνθία κάθε ταπεινωμένο φυτὸ τὰ περιφρονημένα τὰ δέντρα μὲ δόξα τὰ ἐντυσες.

«Ἰβοῦ ὁ χειμὼν παρήλθε τὰ ἀνθη ὦφθη ἐν τῇ γῆ φωνὴ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῆ ἡμῶν. Ἡ συκὴ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὁσμὴν.»

Ἀπὸ τὸν καιρὸ τῶν Ἑλλήνων βαστᾶ κάποιον σκαλισμένο μάρμαρο ποῦναι χτισμένο ἀπάν' ἀπὸ τὴν πόρτα, μὲ τὴ γλῶρῃ δάφνη τῆς Ἀναστάσεως. Ἡ ἀγριοτριανταφυλιά εὐωδιάζει κοντὰ στίς ξερὲς πέτρες τοῦ τοίχου, καὶ μέσα στὸ νάρθηκα εἶναι ζωγραφισμένα τὰ κλωνάρια τῆς ἀπὸ τὸν ἀπλοϊκὸ ζωγράφου μὲ χῶμα τοῦ βουνοῦ,

Ἀγριομελίτσια βουίζουνε μέσα στὸ ἡσυχὸ κηποταφεῖο. Τὰ μερμήγκια καὶ τὰ σκαθάρια περιπατᾶνε στὸ κοκκινόχωμα. Ἡ δειλὴ σαύρα σέρνεται σιωπηλὰ ἀπάνω στὸ μαφόρι τῆς Παναγίας, ποῦναι ἱστορημένη μέσα σὲ μιὰ μικρὴ θυρίδα, ἀπάν' ἀπὸ τὴν πόρτα.

Στὸν ἀγέρα στέκεται ὁ τροῦλλος ὁμοῖος μὲ γέρον ἀσκητῆ. Ψύλληθρα κι' ἄλλα λεπτὰ χορτάρια εἶναι φυτρωμένα στὴν κορφή του, σπέρματα οὐράνια. Ἐκεῖ μέσα κάθεται ἀπὸ τοὺς αἰῶνες ὁ Παντοκράτορας.

Μὲ βαθὺ μυστήριον σιγοβουίζουνε τὰ δέντρα τὰ παμπάλαια τὰ χορτάρια θρούζουνε ἀπὸ τὸ χαροποιὸ τ' ἀγέρι τοῦ βουνοῦ.

«Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου, προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίων σου ἐν φόβῳ σου.»

Ὁ Κύριος Παντοκράτωρ στέκεται ἀπάνωθές μας, τὸ μάτι πού τὰ βλέπει ὄλα, τ' αὐτὶ πού τ' ἀκούγει ὄλα. Τὸ βράδυ καὶ τὸ πρωὶ καὶ τὸ μεσημέρι καὶ στὸν αἰῶνα τὸν ἀτέλειωτο ἀγρυπνᾷ ἀπὸ τ' ἀγιασμένο παλάτι Του.

Τὰ πάντα θὰ παλιώσουνε σὰν τὸ ροῦχοι καὶ σ' ὀραγιατὰ θὰ τὰ περιμαζέψει καὶ θὰν ἀλλάξουνε. Ἀλλὰ Ἐκεῖνος ὁμοῦς εἶναι πάντα ὁ ἴδιος στὸν αἰῶνα κι' ἀκόμα παραπέρα.

Γενεὰ μὲ γενεὰ διαβαίνουνε ἀπὸ κάτω Του οἱ ἀνθρώποι· οἱ καρδιές τους φραίνονται ἀπὸ τὸ πρόσωπό Του. Ὁ Ἰσκιος Του σὰν ἀγέρι καλοκαιρινὸ δροσίζει τίς ψυχές μας.

Χρυσόμυγες καὶ πεταλούδια φτερουγίζουνε μυστικὰ γύρω ἀπὸ τὸ ἱλαρὸ πρόσωπό Του τίς ζεστὲς καὶ καθαρὲς μέρες τ' Ἀπριλιοῦ. Τὸ χελιδόνι χτίζει τὴ φωλιά του ἀπάνω στὸ στήθος Του ἢ μέσα στὴν ἀπαλάμη Του πού βλογᾷ τὸν κόσμον. Ἡ προκοσμημένη ἀράχνη τυλίγει μὲ ἱερὴ σιωπὴ τὰ μάλλια Του μέσα στὸ λεπτοκαμωμένο ἐργόχειρό της. Ὁ Κύριος ὄλα τὰ καταδέχεται, ὁ μακρόθυμος, ὁ πατέρας ὁ πονετικός, ἀκόμα καὶ τὴ σφήγγα πού κολλᾷ τὸ χωματένιο κουβέλι τῆς ἀνάμεσα στίς δίπλες τοῦ χιτώνα Του.

Τὸ χέρι Του δὲ ρίχνει τ' ἀστροπελέκι, ἀλλὰ στέκεται ὑψωμένο, δίχως νὰ κουράζεται, σὲ σχῆμα εὐλογίας ἀπάνω ἀπὸ τὸν ἀμαρτωλὸ τὸν κόσμον.

Τὸν δορυφοροῦνε οἱ Ἀρχάγγελοι, οἱ Ἄγγελοι, τὰ πολυόμματα Χερουβείμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφεείμ. Τὸν ὑμνολογεῖ ὄλη ἡ πλάση ὀλόγυρα, οἱ ἀνεμοὶ πού μελωδοῦνε σὰν κινύρα δαυϊτικὴ, τὰ ἄκακο τὰ πουλιά πού φωλιάζουνε στὸν τροῦλλο τὰ χρυσὰ τὰ στάχια πού σαλεύουνε φυτρωμένα στὴν ἱερὴ κεφαλὴ Του, ἢ αὐλὴ ποὶ φεγγίζει κάθε πρωὶ ἀπὸ τὸ μυστικὸ παράθυρο, ἢ ἔσπερα πού τὸν χρυσώνει μὲ τὸ νέκταρ π' ἀναβρῶζει ἀπὸ τὸν ἥλιον. Κ' οἱ ἀνθρώποι πού ψέλνουνε:

«Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν,
εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο.»

Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ